

SLOVENSKI PRIMOOREC

UREDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici Riva Piazzutta 18 - Cena oglašom po dogovoru. Odprto vsak delavnik od 10. - 12. ure

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni ček. račun št. 9-17768 - Poštnina plačana v gotovini - Spediz in abbonamento postale II Gruppo

Leto IV. Štev 19.

GORICA DNE 12. MAJA 1948.

Cena L. 15

Posvetimo družine brezmadežnemu Srcu Marijinemu!

Nov poziv sv. očeta krščanskemu svetu

Letos 1. maja je sv. oče Pij XII. poslal v svet novo encikliko. Začenja se z latinskimi besedami »Auspicia quaedam«. V tej encikliki ugotavlja sv. oče najprej, da so nekateri znaki, ki pričajo, da se človeštvo v svojih širokih plasteh vrača na pot miru, naveličano vojnih grozot in neprestanih nemirov. Kljub temu pa so še vedno na svetu grozeči oblaki, katerih ne morejo razpršiti zgolj človeška prizadevanja, temveč edinole božja moč. Zato se obrača sv. oče letos, kakor se je obrnil že prejšnjaj leta, na otroke vsega sveta ter jih vabi, naj prihajajo k majniškemu oltarju ter molijo, da bi se države končno pomirile in spravile med seboj in da bi se polegli notranji nemiri in upori ter bi tako Cerkev mogla uživati tisto svobodo, ki ji je potrebna, da bo mogla uspešno vršiti svoje poslanstvo v blagor vseh.

Nato se spominja sv. oče Palestine, ki je dežela, kjer so sedaj največji nemiri, da ne rečemo vojna. Sveta dežela je vsakemu kristjani najdražji kraj na zemlji,

saj hrani spomenike na bivanje Sina božjega na zemlji. Zato pa poziva papež vse, naj z molitvami izprosijo tej pokrajini mirno ureditev sporov, ki so nastali med Arabci in Judi zaradi njene posesti.

Pred par leti, nadaljuje sv. oče, se je obrnil na ves svet s prošnjo, naj se vsi posvetijo brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Mnogi so to storili. Toda želja papeževa in tudi Marijina je, da bi se ne posvetile Srcu Marijinemu samo škofije in župnije, ampak tudi posamezne družine, da se bo tako razlival obilnejši zemeljski in nebeški blagoslov na človeški rod.

Ob tem klicu sv. očeta združimo se tudi mi, otroci in odrasli, ter prosimo Marijo Devico, naj tudi naši deželi prinese sado, ki jih je obljubila po čiščenju svojega brezma. Srca. Zato pa izpolnimo še njeno zadnjo željo: posvetitev posameznih družin njenemu brezmadežnemu Srcu. Mesec maj je za to najbolj primeren čas.

za vzhodne kristjane in druge take po bude. Pri tej skrbi moramo biti udeleženi tudi mi, ker smo katoličani in Slovani.

Počasi spregledujejo

Človeštvo je bilo do nedavnega v odnosu do komunizma tako, kakor so psički takoj po rojstvu, namreč slepo. Sedaj pa počasi spregleduje. Vsak dan poročajo časopisi o kakem novem spregledanju. To je doletelo tudi bivšega urednika edinega angleškega komunističnega dnevnika »Daily Workerja« Douglasa A. Hyldea. Ta mož je pred nekaj meseci odložil svojo službo, izstopil iz kom. partije in sklenil, da stopi v katol. Cerkev. Pred javnostjo je opravičil ta

svoj korak v nekem članku, kjer izjavlja med drugim, da je bil že leta 1945. vznemirjen zaradi zunanje politike sovjetske Rusije. Dokončno pa se je odrgal od svoje stranke po komunističnem državnem udaru na Češkoslovaškem. »Postalo mi je jasno, da gibanje, za katero sem se boril toliko let, ugonablja vse tiste svoboščine, o katerih je trdilo, da se zanje bori«, zaključuje Hylde.

Ta mož ima sedaj 38 let. V mladosti je bil metodist in je hotel postati misijonar; potem se je navdušil za marksizem in se vpisal v partijo, ko mu je bilo 20 let. Njegova žena je tudi bila odločna komunistka in se je sedaj spreobrnila skupaj z možem.

Tako torej kužki spregledujejo. O da bi čim prej vsi spregledali.

Apel iz mesta Gorice Italijanom!

Za časa volivne borbe je goriško županstvo skupno s 26 goriškimi nekomunističnimi društvi izdalo pod tem naslovom za vse Italijane poziv, naj odprejo oči in se z volitvami obvarujejo »najbolj kletega sovraga, ki je kdaj trafil našo domovino in človeštvo sploh.«

Poleg marsikaterih netočnosti in tudi nepravilnosti bereš na tem pozivu, ki je bil nabit po mestnih ulicah, tudi sledečo trditve:

»Novi slovanski imperializem hlepi podjarmiti vso Evropo. Rusija se ne poslužuje svoje moči, da bi razširila komunizem, ampak se poslužuje komunizma v svoje osvajaalne in gospodovalne namene.«

Prav je, da se Italijanci otepaajo komunizmu, ki jim sedi na vratu kot v malokateri svobodni državi. Prav je, da so se v volivni borbi proti komunizmu posluževali poleg vseh drugih moralno dovoljenih sredstev tudi poudarjanja nacionalnega momenta, kajti internacionalni ali boljše anacionalni komunizem pomeni veliko nesrečo tudi za vse narodne vrednote, ker zanika vsako kulturo in zlasti krščansko kulturo in civilizacijo ter vse tradicije, ki so pomagale oblikovati narodni značaj vsakega ljudstva.

Ni pa prav, da se v borbi proti komunizmu poslužujejo takih trditve, ki niso resnične in škodujejo dobrim odnosom do drugih narodov, katerim delajo krivico. Vsi pošteni ljudje vseh narodov bi morali v sedanjih veliki borbi iskreno sodelovati, za kar smo dali Slovenci v Italiji dober zgled.

Proti laži se pa ne smemo boriti z nesrečico — in proti krivici ne s krivico. Tako so se borili proti komunizmu nacisti in fašisti in zato so propadli.

Naj povemo ljudem, ki se borijo proti komunizmu, ne da bi ga resnično študirali in poznali, koliko neresnice, netočnosti in tudi krivice so v gori podrtanem stavku omenjenega poziva.

Internationalni komunizem ni nikak slovanski imperializem, ki hoče podjarmiti vso Evropo, ampak je brezbožna sanja ali materialistična vera brez Boga in proti Bogu, ki stremi za svetovno diktaturo proletariata.

Če se komunicem kjer koli poslužuje narodnih gesel, dela to le z namenom, da prevara in si pridobi ljudi, ki imajo zelo razvite narodne težnje po osvoboditvi od tujega jarma. Da pa komunizmu ni prav nič do naroda, kažejo najbolj pokažljivi lastni sorojakovi in trditve Lenina, da ne bi bilo škoda niti 90% ruskega naroda, ako bi se s tem dosegla svetovna rdeča diktatura. Podobne trditve so večkrat slišali tudi Slovenci med osvobodilno borbo. Nekdo je rekel: »Tudi če ostane le 25% Slovencev, samo da bodo ti pravi komunisti!«

Krivično je istovetiti Rusijo ali katero koli od sovetov podjarmljeno de-

Patentirane narodne dame

ki ne obiskujejo slovenskih prisdig in odklanjajo slovensko časopisje, so prav zoprna »hejslovska« kasta.

Ubogi obrekovani komunisti!

Frontaški »Avanti« in vsi njegovi priskledniki, ki so v predvolivni borbi dosegli rekord obrekovanja proti vsem svojim nasprotnikom, se po volitvah, ki so jih porazile, najbridkeje pritožujejo, češ da so oni nedolžne ovčke, ki trpe grozno obrekovanje.

Protikomunistični listi so namreč prinesli dokazane podatke o »proskripcijskih listah«, namreč o listinah, sestavljenih od komunistov, na katerih so bila napisana imena oseb, ki bi morale biti v primeru komunistične zmage hitro »likvidirane«. Na proskripcijski listi iz Genove je bil napisan tudi tamkajšnji nadškof msgr. Siri, na fersarski listi je bilo 2800 oseb, ki da so »nezazeleni« in ki naj bodo likvidirane od že vnaprej za to določenih oseb. Nekaj teh listin je zdaj v rokah državne oblasti. V južni Italiji so bili »compagnoni« še bolj goreči. Ze pred volitvami so se sklicevali na te listine in so celo po ulicah in cestah javno zaznamovali hiše, v katerih naj bi se kaka »likvidacija« izvršila.

Zdaj so pa protikomunistični časniki prišli s to zadevo na dan — in uboga nedolžna jagnjeta blejejo nad »krivico obrekovanja«. Ti ubogi obrekovani komunisti! Pa le popolni norci jim moramo verjamejo. Saj ta pojav proskripcijskih list ni nič novega. V vseh državah, kjer je prišel komunizem do oblasti, se je uveljavil. »Zaznamovani« so bili pač likvidirani povsod, začenši od Moskve proti zahodu do Ljubljane. Ali se ne spominjajo »tovariši«, kako je v duhovnika preoblečen komunist »likvidiral« tam bana Natlačena? Prav tako, kakor je te dni v Atenah v letalca preoblečen komunist »likvidiral« pravosodnega ministra Ladasa. Bila sta pač oba »zaznamovana« na komunistični proskripcijski listi. Tako bi bilo gotovo tudi v Italiji, če bi zmaga fronta.

A zmagal je De Gasperi in proskripcijske listine so le še sramoten spomin na to, kaj so komunisti nameravali. S terorjem so hoteli zmagati in po njih zmagi bi tekla kri v potokih. No, oni niso hudobni, hudoben je le De Gasperi, ki nobene proskripcijske liste ni napisal, in ni nikogar »likvidiral«, ki spoštuje osebno dostojanstvo tudi v komunistu — in ta mož je hudoben, ker ni protikomunističnim časnikom prepovedal, take nečedne stvari zdaj po volitvah objaviti. Kaj ne?

Slovenci so ob teh seznamih kandidatov za likvidacijo spominjamo na »desettisoče«, ki so bili zabeleženi na takih listah v Ljubljani za mesto in deželo in so jih našli v komunističnih arhivih l. 1943.

Takrat so bile po ljubljanskih cerkvah posebne zadostilne požarnosti za grozoviti zločin nameravane množične morije, ki so jo komunisti izvršili pozneje, t. j. l. 1945.

Opcija za italijansko državljanstvo

Državljanji italijanskega jezika, ki so 10. VI. 1940 bivali na ozemlju, katero je po mirovni pogodbi pripadlo Jugoslaviji, smejo do 15. IX. 1948 vložiti prošnjo za italijansko državljanstvo.

Papežev dan v svetu

Obletnica kronanja sv. očeta, ki se praznuje 12. marca, je vsako leto za vse katoliške narode prilika, da pokažejo svojo zvestobo in vdanost sv. očetu. Sedaj prihajajo poročila iz vsega sveta, kako so letos praznovali obletnico kronanja. Med najlepšimi in najbolj ganljivimi je poročilo iz Nemčije. Ganljivo je zato, ker nam priča, da je zvestoba nemških katoličanov do sv. stolice ostala nedotaknjena kljub najhujši nacistični propagandi in vzgoji nemške mladine v sovraštvo do Rima in katolicizma. Po vseh nemških mestih so ta dan škofje maševali ob obilni udeležbi vernikov in ob navzočnosti zastopnikov oblasti. V Monakovem je ob tej priliki pridigal kardinal Faulhaber, stari biser za pravice sv. stolice, ki je tudi za časa A. Hitlerja vzdobudjal nemške katoličane k zvestobi do papeža. Opozoril je med drugim na dobrodelno akcijo sv. očeta v prid Nemcev, katerim je med drugim preskrbel tudi papirja za tiskanje 160 tisoč katekizmov in celo olje za sv. zakramente.

Posebnost papeževnega dneva v Monakovem je bilo praznovanje, ki ga je organizirala »Cathunitas« (Katol. edinstvo), organizacija, ki združuje skoraj vse narode, ki so sedaj v begunstvu na Nemškem; je nekje vrste katoliška družina, v kateri so zastopani Nemci, Ogrci, Ukrajinci, Poljaki, Letonci, Litvanci, Slovenci in Hrvati, vsi katol. narodi, kar jih sedaj živi tam v begunstvu. Proslavi, ki jo je organizirala »Cathunitas«, so prisostvovali tudi ministrski predsednik bavarske vlade in drugi ministri. Slavnostni govor je imel apostolski administrator za Nemčijo mons. Muench.

Delo za zedinjenje

V Emiliji, ki se je zopet izkazala kot najbolj rdeča pokrajina v Italiji, so škofje napovedali za prihodnji mesec september teden molitve in propagande za zedinjenje ločenih kristjanov s katol. Cerkvijo.

V mesecu maju je pa glavni namen Apostolstva molitve »vrnitev ruskih ločenih kristjanov v katol. Cerkev.«

To živahno zanimanje za vzhodne cerkve, posebno za rusko pravoslavno cerkev, izvira iz novih razmer, v katerih se po vojni nahaja ruska pravoslavna cerkev. Nasilno preganjanje je sedaj v USSR prenehalo. Država priznava cer-

kev moskovskega patriarha in njeno organizacijo. V nekem smislu ji nudi celo svoje pokroviteljstvo, da jo laže izrablja za svoje politične in propagandne namene. Svoboda izvrševanja verskih obredov, ki je bila do sedaj le na papirju, je postala resničnost.

Vendar ne smemo pretiravati ugodnosti novega položaja pravosl. cerkve v Rusiji. O kakih resničnih verski svobodi, kakor jo mi razumemo, ni govora, ker je še vedno prepovedana vsaka verska propaganda in pouk otrok v verskih resnicah. Pač pa je odprto neko število cerkva, toda velika večina izmed njih je še vedno odvzeta cerkveni uporabi. V Moskvi n. pr. je odprtih samo kakih 35 cerkev za 7 milijonov ljudi. Samo en odstotek prebivalstva ima možnost obiskovanja cerkve.

Brezbožna propaganda se nadaljuje samo v bolj dostojni obliki. Brezbožni muzeji se danes imenujejo »verske muzeje«. Režim je ohranil svojo sovražnost do cerkve, čeprav pusti sedaj pravosl. cerkev životari, da tako dvigne svoj ugled med števničnim narodom in v inozemstvu, posebno pa med slovanskimi pravosl. narodi, pri katerih uživa ruska cerkev še vedno velik ugled. Sanje carjev in ruskih patriarhov, da bi Moskva postala tretji Rim, znova mičejo ruske močete, cerkvene in politične. (Moskva bi bila tretji Rim v tem smislu, da bi postala cerkveno in politično središče vsega kulturnega sveta, posebno slovanskega). Zato govorijo, da je ruska cerkev vesoljna in da mora objemati vse kristjane, tudi zapadne. V ta namen so organizirali leta 1945. vsesruski kongres v Moskvi in povabili nanj tudi vse druge pravoslavne cerkve, ki so svoje zastopnike tudi poslale. Potem so sli patriarh sam in še drugi odlični ruski škofje v inozemstvo, da bi tudi tiste ruske cerkvene občine, ki živijo izven Rusije, pridobili za enotnost z moskovskim patriarhom. Vzhodne katoličane v Galiciji hočejo z vsemi nasilnimi sredstvi odtrgati od papeža in jih znova pridobiti za pravoslavlje.

Tako se torej znova oživlja ruska cerkev in z njo se vzbujajo tudi zanimanje zanjo, posebno še radi precejšnjega števila pravoslavcev, ki so razkropljeni po raznih begunskih taboriščih po vsem svetu. Če bi mogli te pridobiti za idejo zedinjenja, bi lahko pozneje kdaj postali najboljši apostoli zedinjenja v svoji domovini. V katol. Cerkvi ni skrb za ločene kristjane nikoli zamrla in tudi danes še živi, kot pričajo ravno »vzhodni tedni«, molitev Apostolstva molitve

OKNO V SVET

SVETLOBE SE BOJIJO. — I. Cilski zastopnik pri Varnostnem svetu ZN je stavil predlog, naj preišče razvoj dogodkov v Čkoslovaški in vzroke, ki so tam privedli do komunistične diktature. Zadnje dni aprila je prišla ta točka na dnevni red. In uspeh je bil? Pač naveden, Sovjetski zastopnik tov. Gromyko je zagrozil, da bo takoj vložil svoj veto, če bi hoteli o tem razpravljati, ali če bi hoteli ustanoviti kak pododbor, ki naj bi zadevo preiskal. V temne kote Kominforme pač ne sme posvetiti noben žarek resnice.

II. Nadzorovalna komisija ZN na Balkanu ob grški meji je poslala v Lake Success poročilo, da je ugotovila streljanje s topovi z jugoslovanskega ozemlja na grške vladne čete, da je nadalje ugotovila, da se grški komunisti zatekajo brez ovir na bolgarsko in jugoslovansko ozemlje po živež in municijo in da tam dobivajo vso možno podporo od vojaških krogov.

Ker sta Jugoslavija in Bolgarija prepovedali mednarodni nadzorovalni komisiji prestopiti svoje meje z grškega ozemlja, bi se mogel najti v teh deželah kak radoveden diplomat, ki bi hotel iti iz Beograda ali iz Zofije pogledat na grško mejo, če je poročilo nadzorovalne komisije resnično. A tudi tej radovednosti je vlada našla zdravilo. Čitanto namreč, da je 27. aprila jugoslovanska vlada obvestila diplomatska poslanstva v Beogradu, da je izdan zakon, ki odreja »zaporno področje« za ves pas ozemlja v širini 70 km od grške meje. V ta pas ni dovoljeno nikomur vstopiti brez posebne dovoljenja. — Uradna razlaga tega ukrepa je, da hoče jugoslovanska vlada preprečiti neljubne incidente, ki bi se utegnili pripetiti inozemskim diplomatom. Resnični vzrok bo pa le zopet isti; v temne kote Kominforme pač ne sme posvetiti noben žarek resnice.

RAZMERE V ČESKOSLOVAŠKI. Po državnem komunističnem udaru v Pragi je prišlo na britansko področje Nemčije 249 čkoslovaških političnih beguncev. Računajo, da se je od 4 do 7 tisoč enakih beguncev zateklo na ameriško področje.

Češki begunci uživajo glede hrane in stanovanja enake pravice kot vsi ostali begunci.

Istočasno prihajajo iz Prage vesti, da komunisti nadzirajo življenje in svobodo naroda v polni meri, toda tako, da lahko na zunanji delajo videz, kot da so pustili vajeti.

Epuracija funkcionarjev in privatnikov se nadaljuje, a ne več tako množično, ker so bili odpusti in razne zakulisne spletke dober nauk vsem, ki so se mogli obdržati svoja mesta. Grožnja, da bodo odpušteni, visi nad njihovo glavo kot Damoklejev meč.

Čistke se ne omejujejo samo na politično področje. Na glasbenem področju na pr. so prisilili dekana glasbene fakultete v Brnu, da je odstopil; odpustili so tudi mnogo docentov z univerze Karla IV. Najmanj 6 članov so izključili iz sindikata čeških skladateljev. Ravnatelj narodnega gledališča je bil odpuščen, ker so ga obdolžili kolaboracionizma, čeprav so ga bili prej pripoznali za nedolžnega.

Na sodišču ni noben državljani gotov, da ga bodo sodili na podlagi pravice.

Za zločin smatrajo vsako podporo protikomunistični stranki, četudi jo je kdo nudil že pred državnim udarom. Pravijo, da so na procesu proti slovaški zaroti obtoženi vse izpovedali, kar nas spominja na žalostne procese v Moskvi — in tudi v Ljubljani.

Tako je zdaj Čkoslovaška osvobodjena, gotovo v veliko tolažbo frontaških »hejslovanarjev«, ki so za Fronto samo »iz ljubezni do naroda, njegovega osvobodjenja in edinosti.«

BEGUNSKA ZADEVA. V ZDA pridno delujejo katoliški odbori za naselitev beguncev v pričakovanju, da bo vlada v sporazumu z obema zbornicama letos dovolila sprejem 200.000 evropskih beguncev v državo. Ti odbori so nameščeni po župnijah in vodijo pregled o vseh Američanih, ki bi bili voljni poslati svojim sorodnikom in znanecem sprejemno listino »affidavit« in jim preskrbeti za poselitev. Tudi slovenske župnije so ustanovile take odbore in se njih zastopniki pridno udeležujejo skupnih sej osrednjega Katoliškega odbora. — Tako v ZDA. Kanadski minister za emigracijo je pa tudi sporočil, da bodo letos sprejeli v Kanado 30 tisoč beguncev iz evropskih taborišč. — Dvajset narodnih zvez katoliških študentov je vložilo pri vladi ZDA spomenico, ki zahteva, naj bo med priseljenimi osebami zastopano primerno število študentov beguncev. Ze tri leta se mnogo naših ljudi potika po raznih taboriščih v Avstriji, Nemčiji in Italiji v zelo težkih življenjskih prilikah, a izseljeniško delovanje uradov gre prav po polževo naprej. Najnovejša statistika ugotavlja, da je IRO, mednarodna organizacija za pomoč beguncom, do sedaj preskrbelo nov dom 125.374 beguncem, pomagala vrniti se domov (ali v smrt!) 67.098 ubežnikom, a da jih čaka še vedno okrog 900 tisoč na rešitev iz begunskega položaja. Njih število se množi še z novimi, ki beže v zadnjem času iz Čkoslovaške. Čim dalje bo selgel sovjetski val, tem več bo novih reževev, ki bodo pred njim bežali.

Za sprejem v ZDA pa bi veljal naslednji prednostni vrstni red: 1. Tuji, ki so poljedelski delavci; zdravniki, zobozdravniki, bolniške strežnice, služkinje, gradbeni in oblačilni delavci in tisti, ki imajo znanstvene, vzgojne ali tehnične kvalifikacije. 2. Osebe, ki so v krvnem sorodstvu z državljani Združenih držav ali pa s tuji, ki so že bili pravno močno pripuščeni v Združene države. 3. ostali tuji, ki imajo kvalifikacije razseljenih oseb.

POROČILA MORAJO IMETI SVOBODNO POT PO SVETU. »Louisville Courier Journal« piše: Resnica je moč Združenih držav v besedni vojni ali v mirovni molitvi. Medsebojno razumevanje, drobni stene nezaupanja in predira železno zaveso, s katero je totalitarizem zagradil vse svoje narode. Če bi Američani mogli pritisniti na čudodelni gumb ter dopovedati Evropejcem in Azijcem, kar mi mislimo, potem ne bi bilo nikake nevarnosti za vojno. Takrat bi namreč Rusi, Čehi, Kitajci, Grki, Poljaki ter vsi ostali vedeli, kaj si v Združenih državah želimo. Vedeli bi, da v Združenih državah nočemo vojne in da nočemo dopustiti nikakih napadov. Vedeli bi, da želimo nuditi svetu možnost

za obnovo, da želimo, da bi mogli ljudje brez bojazni uživati svoje pravice, da želimo, da bi na svetu zavladal mir, kateri ne bi mogel nihče zrušiti. V resnici pa nimamo takega čudodelnega gumba, da bi mogli svetu dopovedati naše želje, imamo pa kratkovalovne radijske postaje. Te postaje dnevno uporabljajo zunanje ministrstvo za svoj informativni program. Kdor posluša »Glas Amerike« se more prepričati in priznati, da so ta poročila resnična, nepotvorjena, točna in popolna.

PRITOŽBA PROTI KOMUNISTIČNIM REŽIMOM V VZHODNI EVROPI. Ameriški tisk poroča, da so politični voditelji vzhodne Evrope, ki živijo v pregnanstvu, prosili Varnostni svet, naj razišče zadevo o sovjetskem »napadu« na Bolgarijo, Madžarsko, Jugoslavijo, Romunijo, Poljsko in Albanijo. Ta formalna zahteva je vsebovana v spomenici osrednjega odbora mednarodne kmetijske zveze, v kateri so vključeni zastopniki strank vzhodnoevropskih držav. Spomenico sta osebno izročila članom Varnostnega sveta bivši poljski ministrski predsednik Stanislaw Mikolajczyk in glavni tajnik bolgarske agrarne stranke dr. Dimitrov. Ta spomenica pa nima javnega značaja, dokler je ne podpre kaka država, ki je članica Združenih narodov. Poročajo pa že, da bo zastopnik države Čile Herman Santa Cruz naprosil Varnostni svet, naj preuči pričevanje pregnanih političnih voditeljev v zvezi z obtožbo proti sovjetskemu vmešavanju na Čkoslovaškem.

Omenjeni politični voditelji pravijo v svoji spomenici, da so se Sovjeti na Čkoslovaškem poslužili načina podjarmljenja države in zavzetja oblasti, kateri ne bi bili dovoljeni v drugih državah vzhodne Evrope.

Dopisniki te spomenice trdijo, da takšno sovjetsko delovanje namerno trajno krši Listino Združenih narodov. Da bi mednarodna kmetijska zveza dokazala svojo zahtevo, da mora Varnostni svet izvesti preiskavo o napadalnem dejanju Sovjetske zveze proti omenje-

nim državam, je navedla 5 točk obtožbe: 1) komunistične stranke v Evropi so agente Sovjetske zveze in aktivno delujejo za dosego spremembe političnega stanja v Evropi. 2) Sovjetski diplomatski predstavniki se vmešavajo v politične zadeve evropskih držav. 3) Sovjetom podrejene lutkovne vlade se držijo na oblasti s terorjem politične policije. 4) Sovjetska zveza je aretirala in poslala v svoje zapore veliko število državljanov iz vzhodne Evrope. 5) Pogodbe, ki jih sklepa Sovjetska zveza z državami vzhodne Evrope so del sovjetskih agresivnih načrtov ter ogrožajo mir.

Vsi člani osrednjega odbora mednarodne kmetijske zveze — 6 po številu — so izjavili, da so pripravljeni nastopiti kot pričre pred Varnostnim svetom. Ti člani so Dimitrov, Mikolajczyk, predsednik hrvatske kmetijske stranke dr. Vladko Maček, predsednik madžarske kmetijske stranke Ferenz Nagy, zastopnik romunske narodne kmetijske stranke Grigoro Buzesti in predsednik zemljoradniške stranke dr. Milan Gavrilović. Spomenica poleg tega navaja imena 29 drugih ljudi iz vzhodne Evrope, ki imajo iz prve roke poročila o tankajšnjih razmerah in ki so pripravljeni nastopiti kot pričre pred Varnostnim svetom. Omenjena spomenica je že druga pritožba mednarodne kmetijske zveze proti Sovjetski zvezi, naslovljena na Združene narode. Prvo pritožbo so vložili vzhodnoevropski politični voditelji konec lanskega leta, ko je zasedala Glavna skupščina Združenih narodov.

LONDON. Pred kratkim se je v Albert Hallu v britanski prestolnici zbralo 8000 mož in žena vseh političnih strank in vseh različnih veroizpovedi, da bi mobilizirali krščanstvo zahodne Evrope.

Na zborovanju je govoril sir Stafford Cripps, ki je pozval vse kristjane, da naj se združijo in skupnem političnem, socialnem in gospodarskem pokretu, da bodo bodočnost sveta usmerili proti miru, soglasju in sreči.

Tudi ministrski predsednik Attlee in Winston Churchill sta poslala brzojavki na zasedanje.

REVOLUCIJA ŽRE SVOJE OTROKE

Pred višjim vojaškim sodiščem v Ljubljani se je vršil od 19. do 26. aprila nov proces, tokrat proti čistokrvnim partijcem: starim komunistom, španski borce, torej ljudem »della prima ora«, ki so zavzemali v Titovi Jugoslaviji visoke položaje. Tako je bil obtožen Osvald Stane namestnik ministra za industrijo, Branko Diehl gospodarski inšpektor kontrolne komisije LR Slovenije, Barle Karol tajnik gospodarske komisije pri centralnem komitetu slovenske komunistične partije, Oskar Juranič tajnik v znanjem ministrstvu v Beogradu (kako neznanen je slučaj Cippico, katerega so komunisti tako razkričali, v primeri s temi velikimi ribami!) Tožili so jih, da so v svojstvu gestapovskih agentov sodelovali pri moriji v Dachauu, kjer so baje organizirali običajno »protifašistično zvezo«, ter da so vstopili po osvoboditvi v službo neke tuje vohusne organizacije. Pri tem so izkoriščali svoje visoke položaje, da so laže vršili sabotažo in vohunstvo. Komunistično sodišče se

je hotelo prikazati ljudstvu nepristransko in je zato obsodilo na smrt z ustrelitvijo kar 11 izmed 45 obtožencev, ostale pa na od 15 do 20 let prisilnega dela.

Ta proces je verna kopija proslulih moskovskih procesov: strti obtoženci, ki odkrito priznavajo vse zločine, odklanjajo obrambo zagovornikov in zahtevajo ostrih kazni; ki se proglašajo srečne in zadovoljne, da bodo mogli s smrtjo oprati lastno krivdo in tako služiti kot svarilen zgled vsem onim, »ki bi se morali utegniti odmakniti od edino pravilne linije« in zabresti v izdajo ljudstva in partije.

Prozorni namen procesa je bil, dati ljudem, zlasti komunistom, svarilen zgled, kaj jih doleti, ako ne bodo pridni. Ta krvavi opomin je izzvenel iz poslednjih zagovorov obtožencev. Obtoženi Dervešević je to izdal kar preveč odkrito, ko je zavzel pozo cirkuškega klovna in začel: »Visoko sodišče! Gospe in gospodje! V meni imate zgled, kam zabrede, kdor stopi v boj zoper ljudstvo.

Bil sem komunist, španski borec, pa sem izdal partijo, ljudstvo, in tako stojim danes pred vami kot bešen zločinec, da sprejem zasluženo kazen. Rotim vas, da mi ne sledite na poti izdaje in da se ne spustite v borbo zoper ljudstvo...«

Vloge v tej krvavi tragediji so bile načrtno preračunane. Predsednik sodišča je igral vlogo umirjenega in prijaznega inkvizitorja; javni tožilec Vlado Krivec je predstavljaval brezsrčnega sadista, ki uživa, ko obmetava z najbolj umazaniam blatom nesrečne žrtve; pomočnik javnega tožileca se je odlikoval z besnim rjovenjem in divjanjem, da bi tako še bolj zbežal in fizično ustrašoval že itak neprisebne obtožence; zagovorniki so morali predstavljati bedaste prikimovalce, ki niso imeli nikoli kaj pomniti, ker je bilo vse »tako jasno«, a ki so kljub temu zaslužili grom in peklo s strani javnega tožilca, ki je odklonil njih »filozofijo in sofizme«, s katerimi so skušali razložiti »zločinsko miselnost«, kot »anacionalno in amoralno obrambo«; obtožencem je pripadla v vsej svoji pretresljivosti in resnični tragediji vloga skrušenih in skesanih zločincev; občinstvo pa je bilo koreografski privesek ploskačev, katerih ploskanje je bilo ogabnejše in nizkotnejše kot udarec v obraz.

Nesrečni obtoženci — ni naš namen, ugotavljati njih stvarno krivdo — so bili živčno in duhovno docela strti, prav razvaline človeškega dostojanstva. Glupi in otopeli, zgolj gramofonske plošče, so pridno recitirali zaukazano jim pesem. Ali more normalen človek govoriti kot Barle, ki je izjavil: »Moja moralna pokvarjenost in propalost mi ni dopuščala, da bi spoznal umazanost teh dejanj... Moj nesrečni karakter me je naperjal, da sem tako zabredel...? Ni li nezapljudljiva, protinaravna, torej pri razsodnem človeku nemogoča, Koširjeva sklepna beseda: »Ne sprejem obrambe!« he, te stare advokatske obrambe! Naša ljudska oblast je razkrla moje zločine, sam priznavam svojo krivdo, zato nočem, da bi kdo zakrival in olepšaval moje hudobije ter pred ljudstvom zasenčeval njih odvratnost. Dajte mi najstrožjo kazen!«

Gorje mu, kdor pride komunistom v kremplje! Pa bodi oče ali mati, brat ali sestra, simpatizer ali celo — komunist! Zgodovinski rek: »revolucija žre svoje otroke« velja ne samo za francosko prekucijo in za boljševiško revolucijo, ampak tudi za slovensko komunistično diktaturo.

Nisem mogel drugače

Dne 20. aprila ob 13. uri sem odprl ljubljanski radio. Prenašali so proces iz pred višjega vojaškega sodišča proti Osvaldovi »gestapovski vohunski skupini«. Zaslisevali so Janka Puflerja, ravnatelja steklarne v Hrastniku. Zahtevali so, naj prizna, da je v Dachauu sodeloval z gestapovci v načrtnem morjenju ljudi na poizkusni postaji z mrzlo vodo in zrakom. Ko je to zanikal, ga je predsednik sodišča opozoril, da je to priznal v izpovedi v preiskavi. A Pufler: »Pa ni res! Nisem bil pri sebi, ko sem to izpovedal!«

Višje vojaško sodišče je bilo v nemajhni zadregi. Zato so preskočili na vprašanje, če je poznal Schefflerja. Pufler je spet zanikal. Sodnik: »Ali niste rekli v preiskavi, da ste ga poznali?« — »Da! Rekel sem.« — »Če ga torej niste poznali, kot zdaj trdite, zakaj ste to

„TIGRI“ - APOSTOLI

Ⓢ 14 Ⓢ

Fant si poživčuje, ko gre v hišo groze in nese Zveličarja na svojih prsih. Stražniki ga gledajo in se smejejo za njim. Ta pa je krasen deček; tako majhen, pa že tako navihani! S 14 leti že v službi vsemogočne in strašne G.P.U.! Kdo mu bo enak? Pavel mora iti mimo še marsikatero stražo. Slednjic je pred celico števil 94! Izkaznica mu povsod da prost prehod. Stražnik mu odpre vrata celice, Miša pa smukne noter. Najprej postoji in se prepriča, da ni nikogar zunaj, ki bi prisluškoval. Stražnikov korak izginja nekje v daljavi. Duhovnik je sedel na svojem pogradu in je zdaj vstal. Žarec nasmeh obkroži usta bogonosca, ko pokaže z desnico na svoja prsa.

»Nisem sam, gospod župnik!«

Gregor razume in pade na kolena, ko si fant odpne suktno. Ta pa je v zadregi, kam bi položil šatuljo. Duhovnik opazi to.

»Le obdrži ta največji zaklad. Pri tebi je še najbolj zavarovan. Zdjaj pa mi boš podelil sveto obhajilo!« Pavel meni, da ga je slabo razumel.

»Hočem Boga od tebe; saj veš, kako se to stori.« In duhovnik začne takoj moliti »Confiteor«. Fant odpre s trepetajočim srcem šatuljo in vzame malo ho-

stijo iz nje. »Glejte, Jagnje božje... govori in položi nebeški kruh duhovniku na jezik. Kratke trenutke ostane ta v zahvalni molitvi... Nato vstane in sede s Pavlom na pograd.

»Pavel, zdaj si postal bogonosce in si svojo stvar dobro opravil. Bodi tak tudi vnaprej! Namesto mene boš odslej obiskoval bolnike in jih krepčal z nebeškim Kruhom, ker jaz tega ne morem več delati. Tudi drugim jetnikom ga smeš prinesiti. Hočeš delati tako?«

»Oh, z veseljem! Snoči sem bral zgodbo o svetem Tarciziju in sem pri tem zaspal. Sanjalo se mi je o njem. Ko sem se prebudil, je bila že enajsta ura. Zato sem prišel včeraj prepozno.«

»Ne delaj si skrbi radi tega. Je že božja volja tako. Bog te je izbral za svoje orodje, meni pa ponuja počitek. Ali si vse prebral o svetem Tarciziju? Tudi o onih rimskih fantih?«

»O, da! Dobro vem, kaj me čaka, če me zasajojo. Branil pa se bom in bil s pestmi okoli sebe. To vendar smem?«

»Da, gotovo! Odslej boš branil Najsvetejše v svojem domu, da bo tako obvarovano vsake onečastitve!«

»Ampak, gospod župnik! Z menoj v stanovanju je še mlad pogán... Saj veste vendar?«

»Ta ne bo več dolgo pogán. Nad njim lahko uporabiš zdaj vso svojo umetnost. Seme, ki sem ti ga jaz položil v srce, ti je prineslo že lepe sadove. Vzemi od

tega semena in ga položi v srce svojega brata, da tudi tam vzkali.«

»Že dolgo sem mislil na to; kar težko mi je bilo pričakati ta trenutek. Takoj nocoj bom začel. Kaj pa naj storim potem, če ga spravim tako daleč, da bo tudi on veroval?«

Poučeval ga boš. Ko bo znal vse in bo pokazal svojo pripravljenost, mu lahko podeliš sveti krst. Saj sem te naučil, kako se to dela. Pozneje mu lahko podeliš sveto obhajilo. Tudi sam se smeš obhajati, ko to želiš. Živimo pač v izjemnih okoliščinah. Ko ne boš imel več hostij, oglasi se pri duhovniku pri poljskem poslanstvu. Ne zabi pa, da ga ne smeš spraviti v zadrego. On sme skrbeti v dušnem pastirstvu le za svoje Poljake. Prihodnjic vzemi papir in svinčnik s seboj; napišem ti priporočilo za duhovnika na poljskem poslanstvu. Poglej tudi na moje stanovanje; tam so moje knjige, katere smeš ohraniti zase. Tudi sveta olja so še v omari. O priložnosti mi jih prinesi!«

«» «» «»

Sola je končala že pred četrto ure. Nekaj starejših fantov stoji še na trgu. V svoji sredi imajo malega Dimitrija. Zdjaj pa zdaj bruhnejo v glasen smeh, ko posluša Dimitrij, rdeč do ušes, njih razlage.

Medtem pride Pavel mimo, zagleda brata in takoj spozna ves položaj. To ne more biti le preprosta zabava. Tovariši so sumljivi in tudi njih smeh zveni sa-

rekli v preiskavi? — »Ker mi je bilo vršen na vas pritisk?« Pufler je molčal. Tako ukazano! Sodni zbor je kar besnel. Tla so mu postajala goreča pod nogami. Na dan bi znal priti neljube reči... »Niste li rekli v preiskavi, da poznate Schefflerja?« — »Rekel sem, a ne odgovarja resnici!« —

Izpraševalci so tedaj prešli najravnemu novemu vpraševanju, če je oddajal pošto Schefflerju. Pufler je spet zanikal. Sodnik je besnel: »A saj ste priznali v preiskavi!« — »A sedaj zanikam, ker ne odgovarja resnici!« — Pa so mu pomolili pod nos izpoved iz preiskave: »Ste to izjavili? Ste to podpisali?« — »Izjavil sem, podpisal sem, a ni res!« — »Če ni res, kako da ste to izjavili?« — »Ni res! Izjavil pa sem, ker nisem mogel drugače!« — »Zakaj niste mogli drugače?« — »Izjavil sem, a ne prostovoljno! Podpisal sem, ker nisem mogel drugače!« Sodniki so bili kot na trnju. Samo besedica in na dan pride, da... Pa so se odločili za vprašanje, kateremu so se skušali izogniti: »Je bil v preiskavi iz-

vršen na vas pritisk?« Pufler je molčal. Ni odgovoril. Zakaj ni? odgovoril? Kdo mu je zavezal jezik? Samo dahnul je: »Nisem mogel drugače!« Predsednik sodišča, javni tožilec in njegov pomočnik so bili v mučnem položaju. Pufler pa je izjavil: »V preiskavi sem to rekel, a sedaj obžalujem, da sem to rekel, ker ni res. A tam nisem mogel drugače! Zdaj pa odklanjam one zapisnike. Resnico hočem povedati, zgolj resnico! V preiskavi sem dal one izjave. Obžalujem, da sem jih dal, a niso resnične. A nisem mogel drugače... Tr...« več ni mogel povedati. Predsednik sodišča se kar ni znašel, prekinil je izpraševanje in odredil 10 minut odmora...

»Nisem mogel drugače!« Tri besede, ki vsebujejo strašno obsodbo komunističnih preiskovalnih zapisov, ki so nezelo človeške mučilnice, kraj joka in škripanja z zobmi, kraj muk in groze...

To kaže, koliko sme svet verjeti izjavam, ki jih dajejo obtoženci pred komunističnimi sodišči. Ni!

Izsekavanje gozdov in lesna trgovina

Sekanje gozdov se vrši na debelo. Če se bo to nadaljevalo, bodo slovenski gozdovi, bogastvo našega naroda, v kratkem popolnoma uničeni. Devet desetih lesa se izvozi, ostalo se porabi doma.

Les nima danes nobene cene. Na srednjem prometnem kraju stane 1 kub. meter lesa okrog 500 dinarjev. Za ta denar kupi lahko kmet največ 2 metra blaga za srajce ali predpasnike, ali 30 cm blaga za vrhno obleko, ali 2 kg in pol bele moke. V stari Jugoslaviji je na istem kraju dobil kmet za 1 kub. meter lesa 250 — 280 dinarjev; za ta denar je pa lahko kupil najmanj 25 m flanele ali blaga za srajce ali predpasnike, ali za eno obleko dobrega blaga, ali 10 kg bele moke. — Zares velik napredek v primeri z »gnilo« Jugoslavijo prejšnjih let.

Najprej je kmet primoran prodati svoj les in nato ga še visoko obdavi. Kmet je pri gozdu zelo občutljiv. Zato gleda z žalostjo v srcu, kako mu današnje oblasti uničujejo gozdove, ki so jih on in njegovi predniki tako skrbno gojili.

Okrajne volitve

Po vsej Sloveniji je bilo od strani oblastev veliko zanimanje za volitve v okrajne odbore, od strani ljudstva pa ni bilo za nobene volitve tako malo zanimanja kot za te. Dosedanji okrajni odbori so bili za oblasti vse preveč reakcionarni, zato je bilo treba temeljitega čiščenja. — Volitve so bile kljub vsemu pritisku in terorju za sedanjim režimom velika polomija. Znani so primeri, da je volilo komaj 30 odstotkov volivnih upravičencev. Po nekaterih krajih so zmetali volivci večino glasov v tako zvano črno skrinjico.

Žensko delo v Jugoslaviji

V petletnem planu je tudi zahteva, da se spravi čim večje število žensk v »produktivno« delo izven domače hiše in družine. Pri dosedanjem mišljenju in ustroju družbe bi Titov režim le z veliko težavo to dosegel. Naše žene so namreč še vedno zelo navezane na družino. Toda v državnem aparatu, kot ga v rdeči Jugoslaviji uvajajo, pada moralni odpor jugoslovanskih žensk sam od sebe. Sistem nakazovanja živilskih nakaznic je tisto sredstvo, ki komunistom v Jugoslaviji daje prostovoljne ženske delavke. Stvar je namreč ta, da kdor ne dela po volji režima, ne dobi živilskih nakaznic. Težki delavci, pa najsi bodo moški ali ženske, dobijo še razmeroma dobre živilske obroke, dobre vsaj za jugoslovanske razmere. (Posebna nakazila za milo, za krušno in koruzno moko, za olje, za obleko in drugo). V delavskih družinah, ki nimajo svoje zemlje, ali pa je imajo premalo, ne morejo živeti ne šolj odrasla dekleta in tudi ne matere, posebno če so vdove, brez živilskih nakaznic. Zato so po večini prisiljene, da stopijo v javno delo, in sicer v težko javno delo, da dobe živilske nakaznice za težke delavce. Tako rekrutira Tito veliko število deklet in žena za »produktivno delo«. Tako se dogaja n. pr. v Vrtojbi, Biljah, Solkanu, da dela veliko število domačih deklet in mladih mater v ondotnih opekarnah zato, da dobijo nakaznice za težke delavce, ker sicer bi ne mogle živeti. Število takih delavk vedno narašča, kakor narašča revščina po slovenskih družinah. Ko pa enkrat stopi kdo v delo, ga ne more več zapustiti; novi jugosl. zakon o delu pravi, da

delavec ne sme zapustiti dela in gospodar ga ne sme odsloviti. Če bi delavec zapustil delo, bi bil saboter in bi prišel pred sodišče. Torej je delavec navezan na delo, kakor je bil kdaj kmet navezan na graščakovo zemljo, katero je obdeloval, le s to razliko, da je kmet tlačanil graščaku, moderni delavec pa tlačanil komunistični državi.

Iz tega se vidi, da bo režimu uspelo, pritegniti jugoslovansko ženo v javno

delo in jo iztrgati iz družine.

Pripovedujejo tudi, da zelo vabijo dekleta v policijsko službo kot agentinje pri OZNI. V to službo se je vpisalo tudi nekaj primorskih deklet. Poslaj so jih v službo v notranjost države. Tukaj bi jih najbrž bilo preveč sram, zakaj »tovarišica«, ki pregleduje na blokih (»baba« ji pravijo ženske), je brez dvoma najbolj osovražena oseba, kar jih živi pod Titovim soncem.

SONCE SIJE . . .

*Sonce lije luč svetlo,
nebes valovi,
v mladi barvi grm, drevo,
trafa se iskri.*

*Cvet in bil se sklanjata,
tešita oko,
svetle so poti sveta,
kam bi ti z boljo?*

*Nežnih setev prvi klas
z vetrom se igra,
od neke otroški glas
vriska do neba.*

*Zemlja nudi svežo rast
trav, polj, gozdov —
duh, ne misli na propast,
vstani z zarjo nov.*

KULTURA

Nekaj vtisov o „Petem evangeliju“

Ko odložiš najnovejšo Novačanovo delo »Peti evangelij«, se ne moreš ubraniti nekemu občutku zbeganosti, ki ga knjiga napravi nate. »Čudna knjiga!« je tvoj prvi vtis. Ze po obliki — pripovedna pesnitev v tipično lirični pesniški tvorbi, v sonetu — še bolj pa po vsebini. Priznati moraš sicer, da stojiš pred pristnim in velikim pesniškim delom, ki ni kakšna več ali manj spretno izvedena »metrična naloga«, ob kateri je hotel pesnik meriti svojo verzifikacijsko silo, temveč je v resnici, kot jo sam imenuje, »kos življenja«, pesnitev velike zamisli, ki bo ostala kot mejnik v slovenskem slovetstvu.

Pri vsem tem pa vpliva knjiga nate nekako zbegajoče. In mislim, da pred vsem radi vsebine. Pesnitev — ki je le prvi del velike celote, ki bo baje opevala vse Jezusovo življenje — nam riše v 12 spevih prvo dobo Kristusovega življenja od začetka pa do javnega nastopa v Kani Galilejski. Pesnik obdeluje to svetopisemsko snov s tisto svobodo, ki je lastna pesniku, tako da se pristno evangelijski prizori in evangelijske osebnosti prepletajo in spajajo s čisto izmišljenimi prizori in osebami, ki so plod pesnikove ustvarjalne domišljije. Tega dejstva seveda ne more nihče pesniku zameriti, saj menda le-ta ni imel namena, čisto preprosto prelistati evangelij v pesem (dasi bi njegovo tolmačenje naslova Peti, t. j. zapeti evangelij, nekako kazalo na to), temveč podatki nam Jezusovo življenjsko usodo tako, kot jo je pesnik doživel ob svoji lastni in narodovi življenjski usodi. Vključno temu pa imaš vtis — in to je tisto, kar te bega — da nam Novačan ni »zapel« evangelija, našega evangelija, ki ga poznamo, ki smo ga vajeni, ki nam s čudovito preprostostjo

stjo obenem riše sveto Jezusovo življenje in delo, temveč da nam je podal nek čisto drug evangelij, ki nam je tuj, v katerem sicer nastopajo evangelijske osebe, se vrstijo evangelijski prizori, vendar boš v njem zaman iskal onega duha, ki preveča zgodovinski evangelij, one preproste bogočloveške vzvišenosti, ki je temu lastna, one čudovite izoblikovanosti posameznih evangelijskih osebnosti. Morda je to nekoliko trdo rečeno. Toda vsaj prvi vtis so taki, kot da imaš pred seboj v resnici »peti« (v pomenu vrstilnega števnička) evangelij, to je nov evangelij, pesnikov, različen od štirih zgodovinskih evangelijskih. Vtis imaš, da so osebe, kot Jezus, Marija, Jožef, Janez, popolnoma različne od istoimenskih evangelijskih oseb. Težko boš razumel, zakaj se nekateri prizori tako zelo oddaljujejo od evangelijskih (rojstvo, najdenje v templju). Še bolj nerazumljivo ti bo, zakaj je pesnik vpletel v svoje pripovedovanje nekaj motivov apokrifnega ali celo izmišljenega značaja, ki bi se dali zelo krivo tolmačiti, kot n. pr. motiv v 9. spevu: Jezus izgine v svojem 20. letu iz Nazareta in 10 let potuje po svetu in se uči vseh človeških modrosti in umetnosti. Ker gre pri »Petem evangeliju« predvsem za pripovedno pesnitev, bi si človek pri vsem upoštevanju pesniške svobode le želel nekaj več skladnosti z zgodovinskimi evangelijskimi vsaj glede na osnovne poteze, ki označujejo vsaj posamezne prizore in osebnosti.

To je le nekaj bežnih vtisov, ki se ti vzbudijo ob branju »Petega evangelija«. Ti vtisi nikakor nečijo biti dokončni in izvirajo deloma tudi iz dejstva, da imaš pred seboj le del celotne umetnine. Vsekakor pa moramo smatrati za zelo razveseljiv pojav, da si moderen pesnik izbere za snov svojega umetniškega ustvarjanja Kristusa in ob njem preizkuša vzpon svojih pesniških energij (čisto po besedah francoskega simbolista Rimbauda, ki si jih je Novačan izbral za geslo: »Kristus, Kristus, večni tat energij...«). In prav zato, ker vemo, da vodi in navdihuje pesnika pri njegovem ustvarjanju, ki si ga je zamislil kot svoje življenjsko delo, velika ljubezen do Jezusa, pozdravljamo to knjigo prav prisrčno in ji želimo nadaljevanja, da bomo lahko kaj kmalu v harmonični celoti občudovali celo življenje Jezusovo, pretopljeno in prežarjeno v ognju pesniškega genija. Takrat se bodo tudi, upamo, razblinili vsi vtisi nedostatkosti, ki nastajajo sedaj ob čitanju prvega dela radi pomanjkanja prave perspektive.

SHOD TRETJEGA REDA
bo v nedeljo 16. junija ob 4. uri
popoldne v cerkvi sv. Ivana.

Našemu listu določa obseg število naročnikov in dobrotnikov. Komunističnim listom pa določa obseg izkoriščanje delovnega ljudstva.

RAZNO IZ SLOVENIJE

Da bodo imeli naši čitatelji vsaj nekaj pojmov o gospodarskih razmerah v Titovem raju, jim podajamo poročilo, ki smo ga dobili od verodostojne strani. Iz tega poročila spoznajo lahko naši kmetje in obrtniki, kakšne dobrote bi jih čakale, če bi komunizem zavladal nad nami.

Živilske nakaznice

Z mesecem marcem so bile za podeželje v Sloveniji ukinjene skoro vse živilske nakaznice. Dobi jih le še kak redek zaupnik rdečega režima. Podeželskim obrtnikom so bile te nakaznice že preje odvzete, tako da so morali in še vedno morajo iskati živila pri tistih, katerim prodajajo svoje izdelke. Toda tudi večina mestnih obrtnikov se nahaja v istem stanju. Tudi ti se poskušajo preživljati s kupovanjem živil na črni borzi. Radi tega in radi prevelikega davčnega bremena so obrtniki zapisani gospodarskemu poginu. Tudi nakaznice za sladkor, sol, milo in žigice so za podeželje skoro popolnoma ukinjene. Predstavljajte si življenje brez teh potrebščin.

Prodaja na bone

S 15. marcem tega leta se je začelo v Sloveniji prodajanje oz. kupovanje na tako zvane bone. Kdor prodaja državi žito, fižol ali krompir, dobi poleg plačila po vezanih, to je uradnih cenah tudi poseben bon, s katerim dobi pravico do nakupa tekstilnega blaga, železnice, posode, soli, sladkorja, mila, vžigalnic in drugega blaga. Ker pa je Slovenija že od nekdanjega časa pasivna, je jasno, da nimajo kmetje kaj prodati in da zato ne morejo dobiti teh bonov, brez katerih ne morejo dobiti ne soli ne petroleja ne sladkorja ne žigic, da o obutvi in obleki niti ne govorimo. In tako bodo morali ljudje na deželi jesti hrano brez soli, ogenj pa bodo morali hraniti iz dneva v dan, ali si pa preskrbeti kresilne kamne kot v starih časih.

Pritisk na vstop v Zadrage

Sedanja vlada je dobro preračunala, česa ljudje ne morejo prodati, zato je vpeljala bone le za oddajo tistega blaga, ki ga kmetje nimajo. Za prodani les, mlečne izdelke in jajca pa ne dobijo kmetje nobenih bonov. Pri živini

in prašičih pa dobijo bone samo za blago, ki presega količino, ki so jo dolžni oddati po uredbi o odkupu živine in prašičev. Vse je urejeno tako, da spravijo kmete v obupen gospodarski položaj in da jih prisilijo, da vstopijo v zadrage, ki pa niso nobene zadrage, ampak pravi kolhozi. V teh zadrugah, ki služijo izkoriščanju ubogega ljudstva, nimajo člani nobenih pravic, ampak samo dolžnosti. Te zadrage vodijo in nadzirajo funkcionarji sindikatov, OF in Krajevni odbori, ki nimajo navadno o zadrugah nobenega pojma. Stari in izkušeni zadrugarji pa morajo molčati ter stati ob strani.

Zadružni domovi

V Sloveniji je v načrtu postavitev kakih 500 zadružnih domov. Stroške bo moralo nositi podeželsko ljudstvo. Znan nam je neka vas, kjer bodo postavili dom, ki bo stal štiri milijone dinarjev in kjer bo prišlo okoli tri tisoč dinarjev stroškov na vsakega človeka. Za desetčlansko družino, kakršnih je na kmetih vse polno, znaša breme okrog 30 tisoč dinarjev. Ker vsi ne morejo enako prispevati, pride na druge še več. To je zopet eno izmed sredstev za uničenje slovenskega kmeta. — Proti graditvi teh domov je močan odpor po vsej Sloveniji, tako da kaže, da bo oblast komaj uspela izsiliti graditev polovice predvidenih domov. Tozadevni sestanki so bili marsikje zelo burni. Znan nam je primer, ko je ljudstvo na nekem sestanku dvignilo močan protest in zahtevalo: »Zgradite nam štale, hiše in kozolce, ki ste nam jih požgali, in šele potem gradite domove!«

Če kdo ne more prispevati predpisane zneska, mu očitajo, da noče, ter ga smatrajo za saboterja in sovražnika ljudstva ter temu primerno z njim tudi ravna. — Da ljudstvo z navdušenjem gradi domove, je debela laž, ki jo zmore le komunistična propaganda.

Ti domovi bodo prave komunistične kasarne, nekako središče slovenskih kolhozov. Tu bodo zbirali slovensko mladino ter jo po svoje vzgajali. V te kolhoze bo moral slovenski kmet oddajati svoje pridelke, tu sem bo moral prihajati po trupalnem delu ter poslušati dolgovozne in prazne govore rdečih funkcionarjev.

tansko. Velik strah se oklene njegovega srca, ko misli na nedolžnost svojega brata. Odločno stopi proti fantom in zagrabl malega za ramo:

»Pridi, Dimitrij! Mi boš še nekaj pomagal.«

»Ta ostane zdaj še pri nas!« se oglase jezni protesti od vsepovsod, dokler ne najdemo katerega, ki bo z nami bil žogo. Manjka nam še en igralec. Medtem pa si kratimo čas z vprašanji in odgovori tvojega brata. Še marsičesa se bo moral naučiti, »je izrekel govornik in satanski nasmeh mu je obkrožil usta.

Pavel pomisli. Zdaj naj bije žogo? Z Zveličarjem na prsih? Kaj naj stori? Kaj bi storil Jezus kot fant v tem položaju? »Igraj, tako prepričan greh; tako napraviš tudi tovarišem veselje,« mu pravi notranji glas.

»Dobro, bom igral! Kar začnimo! Jaz bom vratar, ker sem še nekoliko truden od včeraj.«

»Prav, Miša! Ti si izvrsten fant! Ti, Dimitrij, pa prideš spet jutri k nam!«

Pavel si dobro zapne jopič in stopi na igrišče. Mali bratec sloni zdaj sam ob zidu in jih gleda.

»Miša, ali ti je mraz v tem junijskem soncu, da s tako zapetim jopičem biješ žogo? Obleci še kožuh povrhu!« se smejejo igralci.

»Saj ne moreš igrati tako! Kako se moreš gibati?«

»Bomo takoj videli! Prav zdaj bom igral v jopiču!«

»Najbrž nimaš čiste srajce spodaj! Pokaži! Pred nami ne smeš imeti obzira!«

»Naj se me le kdo dotakne! To vas nič ne briga; vsak dela, kakor hoče! Igrajmo naprej! Boste videli, da ne prezrem nobenega lučaja žoge!«

In žoga že trka po tleh in leti po zraku, Pavel pa igra krepko in zanosno kot nikoli prej, dasi mu pot v potokih lije čez čelo in se mu mokra srajca lepi na telo. Ko blodi žoga okrog drugih vrat, se Pavel oddahne in smejlja. To je vendar smešen položaj: Zveličar igra žogo!

Končno pride odrešenje! Sirena v tovarni zapiska. Poldan je! Večina igralcev mora zdaj h kosilu v mladinski dom. Tudi Miša in Dimitrij. Tako korakajo po cesti navzdol...

»Krasno si vendar igral! Držal si besedo! Niti enega lučaja nisi prezl! Povej mi, Miša, kaj pa je ta šatulja v tvojem jopiču?« pravi Dimitrij in trka s prsti po obrisih šatulje, ki so se odražali pod suknom.

»Nič pomembnega ni!« je odgovoril in rdečica mu je splavala na obraz, ki mu je očitala laž.

»Pokaži!«

»Daj mi mir!«

»Aha! Zato nisi slekel jopiča pri igri. Bo najbrž kaj dobrega v nji! Pokaži vendar!«

»Tega vam ne morem pokazati! Prav za nič ne!«

In Pavel začne teči v divjem teku, tovariši pa takoj za njim. Zgrabijo ga za jopič in ustavijo. Pavel bije divje s pestmi okoli sebe, a napadalcu mu vračajo. Posreči se mu, da se jih otrese. Ko hoče s skokom ubežati, zadene ob nogo tovariša in pade na cestni tlak.

Z divjimi rokami mu tovariši grabijo po žepih in trgajo po jopiču. Pavel bije s pestmi in nogami divje okoli sebe in varuje z nadčloveško močjo svojo skrivnost pred onečaščenjem. Na tleh leži z obrazom proti zemlji. Tarcizij mu pride v misel. Prav tako je moralo biti v Rimu. Umreti za Zveličarja kakor Tarcizij, to bi bilo lepo! Kaj naj se pa zgodi z Najsvetejšim? Groza ga obhaja, če le pomisli na to. Ne, zdaj ni še čas smrti! Vrli junak moli na tihem, da bi mu Bog poslal rešitelja. Ne le zanj samega, ampak predvsem za Zveličarja, ki ga nosi. Kristus v teh nečistih rokah! Grozno si je že predstavljal zasmeh in bogokletje, ki bi prišlo iz teh podivjanih src! Glasno kliče na pomoč, ko padajo pesti in kamni nanj. In že je nekdo potegnil nož in skuša prerezati suknjo. Zdaj pa zasliši Pavel v največji stiski glas, ki mu je znan in zaupen.

»Paglavci nasilni! Ne ubijte vendar ubogega fanta! Takoj ga pustite! Sicer vam pokažem!«

To je bil isti glas, ki ga je nekdanj v kleti imenoval vohuna.

Z medvedovo močjo razžene velikan paglavce na vse strani. S težavo se Pavel dvigne od tal, ko se njegovi mučitelji razpode po cesti navzdol.

»Kako izgledaš, ubožec! Kaj si jim pa storil?«

»To sem moral varovati!« Skrivnostno pokaže Miša na svoje prsi. Velikan vidi raztrgan jopič in bleščečo se šatuljo. Miša stoji tu kot podoba žalosti in vendar tudi kot junak.

(Nadaljevanje)

DOMAČE NOVICE

SV. BIRMA

Prezviseveni gospod nadškof bo delil zakrament sv. birme v sledečem redu:

V soboto 15. maja, na binkoštno vigilijo, ob 9. uri v nadškofski kapelici sv. Križa.

V nedeljo na binkoštni praznik 16. V. ob 9. uri v stolnici in ob 12. uri pri Sv. Ignaciju.

Na binkoštni ponedeljek ob 8.³⁰ in ob devetih v nadškofijski kapelici sv. Križa.

Proslava štiridesetletnice Slovenske dekliške Marijine družbe v Gorici — v zvezi z „Marijinim romanjem“

Napovedana proslava je bila pri notrdamkah v Gorici v obliki svojevrstne prireditve, ki je zelo dobro uspela in o kateri bomo prihodnjič kaj več poročali. Danes bi radi ugotovili, da se je ta proslava vršila prav na dan sklepne pobožnosti »romanja Marije misijonarke« po slovenskih duhovnjah naše nadškofije, ki je bila v Gorici pri Sv. Ignaciju v nedeljo 9. V. ob treh pop. ob nabito polni cerkvi.

Vodstvo Marijine družbe niti najmanj ni mislilo na to, da bi določilo proslavo družbene štiridesetletnice prav na ta dan. Svpada teh dveh slovesnosti pa tudi ne moremo pripisati le golemu slučaju.

Ali ni morda Marija sama hotela pokazati slovenski dekliški mladini pot, na katero mora stopiti, da ne bodo sadovi njenega »romanja« po naši deželi le muhe enodnevnice? Marija si ne želi le zunanjih proslav, ampak trajnega posvečenja in življenja v duhu tega posvečenja.

Zlasti dekleta naj bi imela vedno pred očmi svoj najlepši vzor in oblikovala svoj značaj po značaju svoje nebeske Matere. In to dosežejo najlaže, ako se oklenejo Marijinih družb ali kongregacij, katere goji sv. Cerkve že več stoletij prav s tem namenom, da bi se družbeniki in družbenice Mariji posvetili, njej posvečeni ostali in po Marijinem zgledu svoje življenje urejali.

Po dokončanem »Marijinem romanju« smo v nedeljo stopili v vrt Marijinih družb in ob premišljevanju zgodovine njih delovanja se nam je zdelo, kakor da bi Marija klicala duhovnikom, staršem in mladini:

Obnovite po mojih družbah moje kraljestvo, ki je kraljestvo dobrote, svetosti, apostolske ljubezni, miru in svetega veselja!

Né ostajajmo na pol poti ali tudi samo na začetku poti, na katero nas je Marija klicala ob svojem »romanju«, kajti sicer

nam bo tudi ta milost naša odgovornost pred Bogom le še bolj otežila.

Opomba: O prireditvi Marijine družbe poročala Zef Urhu.

Naša:

Pei Mariji na Mengorah

Pred Tijo se upogibajo laudna kolena,
Tijo božajo plahe, »slepele očie —
beležnost najzamezna je v njih potopljena:
»Marija, pomagaj nam Ti!«

Čo pobožni molitvi roké trespelajo —
prevec je volja in preculih noči...
»A usruice lito ko v enu šepelajo:
»Marija, pomagaj nam Ti!«

Če se kličie, oze prosie, oze iéče pokoja
pri svetli Decici, ki uteho deli:
»Marija, omi naz iz težkega boja,
»Marija, pomagaj nam Ti!«

Če se kličie, oze prosie, oze iéče pokoja
pri svetli Decici, ki uteho deli:
»Marija, omi naz iz težkega boja,
»Marija, pomagaj nam Ti!«

Če se kličie, oze prosie, oze iéče pokoja
pri svetli Decici, ki uteho deli:
»Marija, omi naz iz težkega boja,
»Marija, pomagaj nam Ti!«

Misijonski dan za bolnike

Opozorite vse bolnike, naj prejmejo za binkošti sv. obhajilo in ta dan darujejo tudi svoje molitve in bolečine za širjenje sv. vere med pagani. Spomnijo naj se še prav posebno na tisti novi rod, ki brez zakramentov in vere raste po deželah, katere so prišle pod oblast borbenih brezbožnikov, ki bi radi zbrisali iz človeškega življenja celo vsako misel na Boga.

† ANTON SOK

Došla je vest, da je pred par tedni umrl v Spodnji Trebuši tamkajšnji župnik č. g. Anton Sok. Rodil se je v Kredu pri Kobaridu 3. I. 1880, v mašnika pa je bil posvečen v Gorici 31. 7. 1904. Bolchal je na želodcu vse svoje življenje. N. p. v m.!

Ljudstvo naj sodi

Priobčujem odstavek članka »Potek volitev«, ki ga je priobčila »Soča« 24. aprila, štev. 37, str. 2, ter tisti del svoje hude pridige, ki sem jo imel v nedeljo pred volitvami in ki naj bi bila po mnenju »Soče« višek politične podlosti.

Tega nisem mogel storiti prej, ker me ni nihče na to spomnil. In to je dobro znamenje. Če bi bil gospod urednik tisto nedeljo navzoč pri sveti maši na Travniku, bi gotovo omenjenega članka ne priobčil, kajti prevec imam prič tudi pri »komunistih«, ki se nad dotično pridigo niso pohujšali, ampak jo popolnoma odobrvali kot strogo versko in nepolitično. Vendar gospod urednik ni brez krivde, ker je sprejel in priobčil dopis resnega in plitvega človeka, ki v svoji slepoti ne zna več ločiti, kaj je vera in kaj politika in v koliko se sme in mora duhovnik pečati tudi s politikom, ako namreč ta sega v področje vere in morale.

Gospod urednik! Če boste še kdaj dopustili, da se bo kalna voda ali gnojnica izlila v »Sočo«, tedaj bom predlagal ljudstvu, da prekrsti vaš list in ga imenuje — Korn.

Sedaj pa, ljudstvo, beri in zabavaj se, sodi in obsodi!

„Soča“, 24. IV. 1948:

Jasen dokaz, kako podlo so hoteli vplivati na izid volitev in so se pri tem posluževali verskih čustev, posebno pri ženah, nekateri duhovniki, je nedeljski primer pri slovenski maši na Travniku.

Neki znan duhovnik je pri pridigi rohnel in klical prokletstvo ne samo na starše, ki bodo volili za Ljudsko fronto, temveč tudi na njihove sinove; žena nekega zavednega Slovenca je po pridigi prijokala domov in dejala možu, da se boji glasovati za Fronto zaradi prokletstva, ki bi visel nad otroci. To je pač lep primer Kristusovega sluga! Kristus je še na križu odpustil svo-

jim sovražnikom in mislimo, da bo odpustil tudi temu nekrščanskemu duhovniku.

Neznani dopisnik oz. dopisnica

Iz slov. pridige na Travniku — 11. IV. 1948:

Dobesedno: »Kakšna je torej tvoja dolžnost v tem času? Ta, da želiš zmago kraljestva božjega na zemlji; da podpreš tisto stranko, ki se ti zdi, da bo najbolj spoštovala božje in naravne zakone ter bo najbolj skrbela za srečo in blagostanje državljanov.

Seveda nastane tu vprašanje, katera je tista stranka, kajti vsaka se hvali, da je prava, da pri naša svobodo, da bo spoštovala vero in Cerkev...»

Radi svoje lahkovernosti smo bili že večkrat prevarani... Kako torej najbolj zanesljivo zvešč, kaj je res dobro, pravično, krščansko — in kaj je slabo, krivično, pogansko? — Bog ti je dal spomin, razum in vest, da lahko sam presojaš, kaj je prav in kaj ne... Če bi vsi ljudje vedno mislili s svojo glavo in bi se ne pustili vplivati od besed, kričanja, laži malovrednih ljudi, — potem bi ne bilo toliko nemirnih vesti, toliko prevaranih ljudi, toliko kesanja in razočaranja.

Prvo je torej to, da misliš s svojo glavo. Zato se ozri malo okrog sebe, pogledj na preteklost, na sedanjost, premisli to in ono — in resnica bo zablestela v tvojem razumu.

Drugo pa je, da upoštevaš tudi mnenje, nauk pametnih in vestnih ljudi; ne vsakega kričača in brezvestneža, ne vsakega lažnika in preklinjevalca, ampak človeka, ki res nosi v svojem srcu ljubezen do Boga in do svojega naroda.

Ko na tak način resnico spoznaš, potem si v vesti dolžan voliti za tisto stranko, ki si jo spoznal za pravo, o kateri si moralno prepričan, da bo spoštovala predvsem Boga in uveljavila njegove zakone.

Če bi kdo volil za stranko, o kateri je v svoji duši prepričan, da je proti Bogu in njegovi Cerkvi, tak bi smrtno grešil; če bi kdo proti svojemu prepričanju dal svoj glas veri in križu sovražni stranki — radi denarja, radi svojih osebnih materialnih koristi — bi smrtno grešil.

To je beseda služabnika Kristusovega, to je beseda vašega duhovnika, to je tudi logično sklepanje vsakega zdravega krščanskega razuma.

Seveda, če kdo greha sploh ne prizna, takemu ni mogoče takih krščanskih resnic dopovedati. Jaz govorim ljudem, ki niso kristjani samo po imenu, ampak tudi v dejanju in resnici...»

Znani duhovnik

Kriza krščanskega sveta

»Times« razpravlja 24. VI. v zelo dolgem članku o globljih vprašanjih in o krščanskih vrednotah, za katere gre danes, ko doživljamo »krizo zahoda.«

Krščanske cerkve, oziroma njihovi zastopniki, ki so se 25. aprila zbral v Albert Hallu, da bi kot zastopniki krščanske skupnosti podprli idejo zahodnoevropske zveze, bodo imeli priložnost, podati diagnozo omenjene krize. Zbrali se bodo namreč zastopniki anglikanske cerkve, katoliške cerkve in svobodnih krščanskih cerkva. Bistveni značaj te krize je notranji, ne zunanji. Kominforma in politburo nista vzrok za duhovno stisko, v katero je zašla zahodna Evropa. Tu notranja kriza, ki jo danes doživlja zahodna Evropa, izpostavlja zahodno Evropo nevarnosti infekcije po psevdoreligiji komunizma. Zato ni dovolj, če Evropa obtožuje komunizem, ko se rušijo njeni nasipi in se majajo njeni temelji. Njena prva naloga je, da obnovi ter okrepi svoje notranje temelje, predvsem pa je potrebno vedeti, kateri so ti temelji.

»Times« nato preide od razmotrivanja evropske tradicije na današnje dogodke in pravi: »Tragedija italijanskega socializma je v tem, da Nenni načel ali ne more uvideti tega, kar sta uvidela Saragat in Silone, to je, da italijanski socializem nima bodočnosti, razen v sodelovanju s krščanskimi demokrati. Francoski in nizozemski socialisti vedo, da

je njihova usoda povezana z usodo krščankih strank. Prepričani so, da je mnenje, da bi mogla socialna demokracija s svojimi lastnimi silami jamčiti politično bodočnost zahodne Evrope, prav tako zgrešeno in nepraktično kakor mnenje, da bi mogla zahodnoevropske krščanske stranke z lastnimi silami braniti zahodne vrednote. Priznati moramo, da bodo britanski socialisti in konservativci, evropski socialni demokrati in krščanski demokrati ali skupno obstali ali skupno propadli.

Krize ne bo mogoče premagati zgolj s političnimi pakti. Ruski filozof Nikolaj Berdjajev, ki je pred kratkim umrl v Parizu, je na koncu svojega življenja napisal globoko in preroško študijo o izvornih ruskega komunizma in rekel: »Danes je krščanstvo ponovno poklicano, da štiti človeka pred sužnostjo. To more storiti le pomlajeno krščanstvo, ki bo zvesto svojemu preroškemu duhu in ki se bo usmerilo h kraljestvu božjemu.«

Tisti, katerim bodo jutri govorili zastopniki cerkva v upanju, da bodo pri njih naleteli na razumevanje, so morda le neznatna manjšina naroda. Toda na splošno prevladuje občutek, da v zahodni Evropi se živi krščansko izročilo, čeprav morda prihaja do izraza na bolj posveten način, to je v veri v poštenost, dostojnost, socialno pravičnost ali v prepričanju, da posameznik ne živi zgolj zato, da bi služil državi, in v prepričanju, da o mišljenju in delovanju ne odločajo popolnoma le materialne in gospodarske sile. Mnogi, ki sicer odklanjajo krščansko teologijo, vendar priznavajo moralno, ki izhaja iz nje. Pri širjenju in uveljavljanju splošnih človeških vrednot morajo kristjani sodelovati s temi ljudmi, ti ljudje pa s kristjani. Krščanske cerkve nudijo za reševanje sedanjih težav specifično krščanske pomočke, katerih noben praktičen državnik ne more prezreti. Vlada zahodne Evrope ne morejo zgolj z zunanjimi sredstvi siliti svojih podanikov k disciplini, ki je potrebna za obnovo. Če bi tako ravnale, bi zašle v totalitarizem. Le splošna in doslej nepoznana samodisciplina (samozatajevanje) lahko reši zahodno Evropo. Vse to pa predpostavlja sodelovanje med kristjani in drugimi dobrimi Evropeci.

GOSPODARSTVO

ZVIŠANJE IZVOZA ŽITARIC IZ ZDRUŽENIH DRŽAV. Odbor za prehrano je zvišal izvozno kvoto žitaric za leto, ki se konča 30. junija, na 200 milijonov hl, katere količine do sedaj niso nikoli dosegli. Ta številka je za dva in pol milijona hl višja kot lani in presega za okoli 1,76 milijonov hl skupno količino lanskega žitnega izvoza.

Do povišanja kvote je prišlo po objavi, da so bile žitne zaloge Združenih držav 1. aprila višje kot 168 milijonov hl. V Zdruzenih državah se vrši kampanja za prostovoljne prispevke za bedne otroke na svetu. Ta kampanja je v okviru dejavnosti UNAC, ki hoče izvesti po celem svetu zbirke denarja za otroke.

Ameriški odbor UNAC je objavil, da so že v prvih dveh dneh kampanje zbrali nad en milijon dolarjev. Vsega skupaj hočejo zbrati 60 milijonov dolarjev.

Zbrani denar bodo priključili denarju, ki ga je nakazal Mednarodni fond za nujne potrebe otrok, h kateremu prispeva vlada Združenih držav največ.

KAMPANJA PROTI OPUSTOŠEVANJU POLJ. Na pobudo poljedelškega ministrstva in Jamsa Stillwela, načelnika »National Food Conservation« se vrši v Združenih državah proti poljedelškemu opustoševanju intenzivna kampanja, pri kateri sodelujejo predstavniki industrije in poljedelstva. Finančna sredstva za to kampanjo je odobril kongres na svojem posebnem zasedanju jeseni 1947. Bitka proti podganam in mrčesu, ki uničujejo pridelke in žetev ter zaloge, se vrši po vseh 3000 pokrajinah države. Organizirali so »dan podganec«, na katerem trosijo vse rodilne poljedelce trup in vršijo popolno čiščenje skladišč. Poljedelski funkcionarji posameznih pokrajin so odredili prekadičev žetve, pri kateri sodelujejo skupine mladine in lokalne civilne organizacije. Tisk in radio dajeta opozorila za boljši uspeh kampanje, kateri glavni smoter je rešiti čimveč poljedelškega pridelka v ZDA.

Slovencev v Italiji je tako malo, da mora imeti vsaka naša družina katoliški list, da bo mogel doseči dostojen obseg in kulturno višino.

URH in ŽEF

Dragi Urh!

Se vedno čakam na Tvoje pismo o potovanju naših beguncev in o njihovem življenju tam. Ne bom čakal na Tvoje poročilo, ampak mojemu zadnjemu pismu naj takoj sledi še eno, ker Ti želim pisati enkrat nekaj zelo razveseljivega.

Slavica me je prisilila, da sem šel z njo k proslavi štiridesetletnice goriške Marijine družbe k notrdamkam. Stvar me ni posebno zanimala, ker se mi je zdelo, da je to le bolj zadeva kakih pobožnih ali celo pobožnjaških žensk. Pa sem vkljub temu šel zaradi hčere, ker ni marala iti sama, da bo imela v begunstvu vsaj kako veselje.

Pri prireditvi sem premočil srajco in majco pa še jopič in vendar mi ni bilo žal, da sem prišel. Ob tej priliki sem se prepričal, kako koristno delo vrši ta družba med slovenskimi dekleti v Gorici. Predavateljica je popisala njeno štiridesetletno delo na verskem, vzgojnem in tudi narodno-prosvetnem polju. Vmes smo slišali in videli za čudo veliko reči. Otroci so peli, rajali, pa še dirindaj in kralval udanjali, da je bilo pravo veselje. Gospodične in dekleta so se na odru prepirale kot zapadne in vzhodne demokracije, pa so se na koncu le spravile. Mimo nas je šla cela procesija romaric na Sv. goro, ki je stala tako živo pred nami, da sem tri solze potočil, ker nisem mogel tudi jaz spot enkrat romati na to našo slavno in priljubljeno božjo pot.

Vesele romarice so nas peljale v duhu tudi na vse ostale primorske božje poti. Potem so nam še na pisani trati priterdile prosto zabavo. Te šmentane deklinde, preproste in gospodične, so nam priterdile tudi koncert in so tekmovali z opernim pevcem iz Črnič, ki je prišel med nas. To ti je pravi hajd. Spomnil sem se ob pogledu nanj na tri ljudi. Na kralja Savla, ki je bil za eno glavo višji od vseh svojih vojakov, na Martina Krpana z njegovo kobilo po dunajskih cestah in na bivšega in, kakor upamo, bodočega podžupana goriškega mesta. Operni pevec se imenuje bajje Cvetko. Pel je že v Zagrebu, v Zürichu in Švici in v slavnem milanskem gledališču. Ker je previsok, ni šel na oder, ampak se je postavil kar pred oder. Zapeti je moral neko lepo Marijino pesem dvakrat. Prišel je na obisk v Gorico in tu so ga povabili k omenjeni prireditvi, da ga bomo enkrat tudi v Gorici slišali. V eni pesmi je prosil z Gregorčičem. Boga, naj zjamsi Slovencev »zvezde temnce«. — Tam za odrom pa je bil še neki tčček. Ta se razume na slikanje zaveš in kulis ter ti zna spreminjati svetlobo in njene barve kakor kak čarovnik; zdaj je bil mrak, zdaj noč, zdaj jutranja, zdaj večerna zaveja, zdaj polnevna svetloba, zdaj vsa pokrajina plava, zdaj vijoličasta, zdaj rdeča itd., kakor je delala Marija v Fatimi, da so vsi ljudje strmeli. Vprašal sem, kdo zna te coprnije in so mi imenovale nekega Dragota iz Trsta. Tej družbi bom ob prvi priliki napravil sijajno kosilo, ako bo šla kaj dobro moja kupčija s cunjami in starino. — Rečem ti, da so me v dveh urah spravili desetkrat v smeh in v jok, pa še moliti sem moral z njimi, zlasti pri sklepi življenjske slike, ko sem videl, kako se je vsa mladina ob angelskem petju posvetila Mariji. — Ta dan sem popolnoma pozabil na peklensko politiko, ki nam greni življenje. Če bo še kdaj kaj takega, ne bo več vlekla k prireditvi Slavica mene, ampak jaz njo.

Le skrbite, da tudi v Argentini ustanovite kako tako družbo, kjer bodo mladi ljudje tako družili pravo pobožnost s poštnim veseljem. Brez pobožnosti ne bo več dobrega na svetu. Jaz sem se pomladil za štirideset let ob tej štiridesetletnici.

Živelo pravo rodoljubje in vesela pobožnost! Živeli vsi pošteni Slovenci doma in v tujini! Kličie Tvoj ŽEF.

DAROVİ:

Čilka M. iz Gorice 200; za Sl. Pr. navdušeni ženi iz Opčin 605; N. N. iz Gorice 200 + 100; nekdo iz Gorice 5000; dekleta iz goriškega sanatorija za proslavilo 200; g. umetnik Goršč 500; štirje duhovniki iz Brescije 1000; Elka Repič, begunka, v čast Sv. Duhu, da bi razsvetljal zakrknjene komuniste, 500; F. C. pred odhodom v Argentino 200 L. Bog povrnil!

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE«: VI. v Gorici 500; N. N. 50 L. Srčna hvala!

Odgovorni urednik
Dr. BONAVENTURA MAHNIČ
Katoliška tiskarna — Gorica